

ЗАКЛУЧОЦИ

од

БИЗНИС ФОРУМОТ 2013

„РАЗВОЈНИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ И ПАРТНЕРСТВОТО ВО ОПШТИНА ГАЗИ БАБА“ ОДРЖЛИВИ - ПАМЕТНИ - ИНКЛУЗИВНИ

Датум: 18.12.2013

Време: 09:00 - 15:00 часот

Локација: Дипломатик Сала, Скопски саем, Скопје

СКОПЈЕ,
декември, 2013

ЗАКЛУЧОЦИ:

ТЕМА 1. Просторот и развојните предизвици на ОГБ согласно новиот ГУП на Градот Скопје 2012 - 2022

- 1.1. Урбанистичкото планирање на економскиот развој овозможува интерпретација и материјализација на планските определби во просторот.
- 1.2. Просторната интерпретација на економските перспективи на просторот се карактеризира со:
 - лесно восприемање на планските урбанистички решенија
 - поголема информативност и транспарентност;
 - поедноставена презентација на заинтересираните субјекти;
 - поголема креативност во изнаоѓање решенија во просторот;
 - поедноставен пристап до информации на градската популација и нејзино учество во реализацијата на планските решенија и
 - увид во изнаоѓање можности за јавно-приватни партнерски (ЈПП) иницијативи.
- 1.3. Претпријатијата од Општина Гази Баба бараат да бидат известени и консултирани при изработка на ДУП-овите за да можат да го планираат развојот.
- 1.4. При изработката на ДУП-овите треба да се води сметка за објектите на постојните претпријатија и можностите за проширување на објектите/активностите.
- 1.5. Постои можност за заедничка соработка помеѓу бизнис заедницата и ОГБ во поглед на финансирање на изработка на ДУП-ови.
- 1.6. Општина Гази Баба нуди уникатен микс на индустрија, области за домување и комерцијални објекти, а новиот ГУП на Градот Скопје 2012 - 2022 нуди поголема флексибилност што претпријатијата од ОГБ треба да ги искористат.
- 1.7. Не постои можност за приклучување на обиколницата околу Скопје кога движењето е во насока од Општина Гази Баба кон Куманово.
- 1.8. Во Општина Гази Баба има најмногу елаборати за легализација (ска 16.000). До сега се доставени околу 9.000. Со оглед на крајниот рок јуни, 2014 година, потребно е граѓаните и претпријатијата благовремено да ги достават нивните барања.
- 1.9. Со цел да ја олесни комуникацијата и намалат трошоците на претпријатијата, ОГБ превзема активности заедно со градот Скопје и др. општини за спроведување на неколку клучни инфраструктурни проекти за сообраќајно поврзување помеѓу општините во градот Скопје (на пр. сервисна улица, „Пролетна Офанзива“, „15 Корпус“, итн.).
- 1.10. При планирање на просторот, а во насока на одржливост треба да се предвидат и т.н. „слободни области“, односно области каде нема да се гради ништо.

ТЕМА 2. Развоен потенцијал на новата индустриска зона ШАМАК - Анализа на трошоци и бенефити

2.1 Изработката на економски и финансиски анализи за одржливоста и исплатливоста за инвестирање во локацискиот потенцијал на зоната може да генерира потенцијални домашни и странски инвеститори уште во пред-инвестициската фаза.

2.2 Се јавува потреба од индустриска зона во која би се лоцирале логистичките претпријатија и претпријатија под-изведувачи кои би ги сервисирале потребите на големите компании во ТИРЗ Бунарџик.

2.3 Голем број на странски компании и постојни домашни компании како во ОГБ така и во скопскиот плански регион бараат локации за проширување на своите производствени и логистички капацитети.

2.4 Зоната ШАМАК нуди можности за нови вработувања што секако ќе влијае во голема мерка на подобрување на квалитетот на живот. Зоната во голема мерка ќе влијае и на зачувување на животната средина бидејќи намената на зоната е лесна индустрија и логистика, односно индустрија која не загадува.

2.5 Индустриската зона Шамак (285.46 ха) нуди можности за инвестирање, а истата локациски, согласно ДУП-от, е лоцирана на влезот од двете страни на обиколницата, во непосредна близина на населено место Инџиково и СРЦ Хиподром. Основањето и развојот на индустриска деловна зона лоцирана во Општина Гази Баба е од огромно значење за скопскиот регион.

2.6. Изградбата на зоната е предвидена за периодот 2014 - 2015 година, а предвидувањата се во текот на 2016 година зоната да стане оперативна. Околу 40% од зоната се наоѓа на државно земјиште, а 60% на приватно земјиште. Се предвидува пополнување на зоната од 10% секоја година, и истата би требало да биде целосно пополнета до 2025 година.

2.7. Индустриската зона привлекува капацитети за агро и прехранбена индустрија, и фокусот е ставен на производство на органска храна и креирање на нови работни места. Оваа индустрија креира значаен број на работни места посебно кога станува збор за сезонска работна сила но, и женската популација која во регионот се соочува со поголема стапка на невработеност.

2.8. Планираната индустриска зона (ИЗ) во Гази Баба има значајна предност во однос на повеќе нови ИЗ во регионот од аспект на:

- стратешка локација,
- пристап до регионални патишта,
- пристап до квалификувана работна сила,
- пристап и близина до ЕУ пазари,
- привлечни даночни политики на национално ниво,
- близина до ТИРЗ,
- близина до најголемите локални претпријатија и сл.

2.9. Потенцијалните инвеститори треба да дојдат во ОГБ за да се информираат за постапката за добивање на градежна дозвола која се издава по електронски пат.

2.10. Со оглед на висината на инвестицијата потребно е поголемо учество на Владата на РМ во изградбата на инфраструктурата во индустриската зона Шамак.

2.11. Стопанските комори треба поинтезивно да лобираат пред Владата на РМ за изедначување на третманот спрема домашните инвеститори, и истиот треба да биде сличен како во однос на странските инвеститори.

ТЕМА 3. Инвестициските и локациски потенцијали на ОГБ за гринфилд и браунфилд инвестиции

3.1 Постои потреба за формирање на локален информативен бизнис центар во ОГБ за поддршка на деловната заедница.

3.2 Постои можност за дефинирање на стратегија за развој на кластери (во доминантните сектори: прехранбена, металопреработувачка индустрија и трговија, но и во другите сектори со потенцијал: услуги, логистика, ИТ – медиуми – креативни индустрии, ЕЕ и ОИЕ, фармација и здравство, итн.)

3.3. Дефинирање на каталог на услуги на бизнис центарот (на пр. вмрежување на партнери, пакет за прием/добредојде на инвеститори, е-бизнис услуги, подготовка и спроведување на проекти, информации за можностите за финансирање, искористување на фондовите на ЕУ, бизнис промоции, сервисни пакети, итн.)

3.4. Недостасува веб платформа каде ќе бидат достапни сите информации кои се однесуваат на браунфилд и гринфилд можности за инвестирање во ОГБ за што е потребна е оперативна поддршка од деловната заедница на ОГБ.

3.5 Има малку заеднички активности помеѓу бизнис секторот и ОГБ кои би придонеле за градење на заедничка доверба. Постојат можности за заеднички активности на ОГБ и приватниот сектор за креирање и поддршка на кампањи, проекти и платформи кои ја претставуваат ОГБ и градот Скопје како атрактивна локација за бизнис и наука, како креативна средина, како метропола на културата и спортот – односно како град со одличен квалитет на живот. Таквите кампањи, проекти и платформи би можеле заеднички да се финансираат од страна на ОГБ и деловната заедница

3.6. Постојат различни модалитети за развој на одредени локации за инвестирање, а во рамки на тоа и можности за соработка на ОГБ и бизнис заедницата (на пр. Јавно - Приватно-Партнерство).

3.7. Со новата урбанистичко планска документација областите за домување се селат на периферијата и надвор од урбаните центри.

3.8. При планирање на просторот да се земе во предвид кластерскиот принцип, онаму каде постои концентрација на претпријатија и институции што работаат во ист или комплементарен сектор.

3.9. Согласно финансиските можности, ОГБ да ги разгледа приоритетите за инвестирање, односно да се направи концентрација на активностите на помалку приоритетни локации/зони.

ТЕМА 4. Човечкиот капитал и неговото образование во однос на потребите на бизнис секторот

4.1 Моменталната состојба на пазарот на трудот покажува разлики помеѓу реалните потреби од вештини на бизнис секторот и квалификациите и компетенциите на расположивата работна сила.

4.2 Сегашните и очекуваните потреби имаат најголеми разидувања со понудата во делот на софистицираните (инженерски и занимања во областа на ИКТ) и во делот на елементарните занимања (кувари, пекари, заварувачи, итн.). Во двата случаи, најголемите разлики се јавуваат во занимања кои се креираат преку многу практична обука.

4.3 Пазарот на трудот е комплексен концепт и на него влијаат многу фактори.

Со цел усогласување на побарувачката и понудата, секој од чинителите треба да даде свој суштински придонес во креирањето на работна сила:

- Образовниот систем (претставуван преку законската рамка - Министерството за Образование и Наука (МОН) и општината) треба постојано да се информира за тековните потреби, да ги прилагодува програмите и плановите согласно потребите, да воведо многу практична настава, да подготвува за вештини за вработливост. За ова, училиштата мора да имаат тековна отворена соработка со локалните бизниси
- Работодавачите (локалното стопанство) треба да ги отворат своите врати за образованието и со тоа да учествуваат во раните стадиуми на креирање на нивната идна работна сила. Работодавачите мора навремено да ги изнесуваат своите потреби, да учествуваат во практичната настава, во училишните одбори, да пренесуваат технологии, а по можност и да инвестираат во центри за обука, особено за елементарни занимања.
- Индивидуите (претставници на работната сила – вработени и невработени) треба да имаат висока свесност за сопствениот кариерен развој, да креираат јасни кариерни патеки и да инвестираат во развој на компетенции за вработливост
- Општината може да биде силен катализатор на усогласувањето на потребите помеѓу разните чинители. Овозможувањето на локалниот социјален дијалог, освен во процес на преговори и взаемно информирање, може да се интензивира и преку иницијативи за заеднички вложувања во најсигурниот модел на подобрување на квалитетот на работна сила – дуалното образование (институционално или вонинституционално заедничко спроведување практична обука уште во рамките на образовниот систем, но и во неформалното образование).
Пример за добра пракса на ваков вид соработка се вонкомпаниските центри за обука, по примерот на Германија.

4.4. Во моментот најтешко е да се најдат работници со 3 годишно средно стручно образование.

4.5. Постои можност да се подржат неколку училишта од ОГБ (особено средните училишта за стручни занимања) да се вклучат на меѓународниот пазар на труд (на пр. учество на меѓународни саеми заедно со претпријатијата, итн.).

4.6. Потребна е соработка на социјалните партнери во насока на дефинирање на идеи за заеднички проект за подобрување на човечкиот капитал и креирање на работната сила.

4.7. Практичната настава и практичната работа (праксата) треба да се одвива во претпријатијата кои треба да обезбедат човечки ресурси и опрема, а за возврат да добијат првенство во изборот на кадрите.

ТЕМА 5. Искористување на ЕУ фондовите

5.1. Неопходна е синхронизирана соработка помеѓу приватниот, невладиниот, академскиот и јавниот сектор за подобро искористување на фондовите на ЕУ наменети за претпријатија во форма на работна група на (активни) претставници од секој сектор која ќе се среќава еднаш месечно во општината (пожелно за секоја општина).

5.2. Неопходна е стратегија за искористување на ЕУ фондови и комуникациска стратегија помеѓу секторите наведени погоре.

5.3. Неопходна е специјализирана едукација за (Horizon 2020 и COSME) за актерите од наведените сектори.

5.4. Неопходно е вмрежување на правните субјекти во ОГБ со правни субјекти од ЕУ. Креирање на локални иновативни мерки за зголемување на конкурентноста за субјектите.

5.5. За да можат да ги скористуваат фондовите од централизираните ЕУ програми, претпријатијата треба да изработуваат Стратегии за финасирање од ЕУ фондовите. Искуствата од ЕУ покажуваат дека претпријатијата финансираат сса 33% од потребите преку фондовите на ЕУ.

5.6. Претпријатијата треба да инвестираат и/или вработуваат човечки ресурси што работаат и имаат знаење за искористување на фондовите на ЕУ што им се достапни на претпријатијата. Барем по еден вработен во секој ентитет кој ќе учествува на овие програми за грантовски средства од ЕУ. Со ваквата мерка во ЕУ во изминатите 10 години имаше огромен број на нови вработувања, а секако тоа повлече и голем процент на искористеност на средствата од директните ЕУ програми.

5.7. Постои потреба од формирање на Бизнес Иновативен Центар (БИЦ) во ОГБ. БИЦ може да користи средства од фондовите на ЕУ. Исто така да стане и членка на Европската мрежа на БИЦ центри. Со ваквото вмрежување ќе го подигне и степенот на самоодржливост, а ќе придонесе за мобилност на кадарот, знаења и соработки во приватниот сектор во ОГБ каде што и сега постојат претпријатија со висок степен на експертиза и соработка со странски компании како нивни добавувачи.

5.8. Потребни се посебни настани на кои во детали на претпријатијата ќе им се презентираат можностите за искористување на фондовите на ЕУ, посебно појаснувајќи ги можностите од директните и индиректните програми на ЕУ како и нивните грантовски шеми. Затоа предлогот за заедничко презентирање и организирање на инфо денови е извонредно важно за приватниот сектор и потенцијалните учесници/корисници на истите.

5.9. Доколку се организираат состаноци со претставници на најуспешните региони од ЕУ, на истите треба да се вклучат претставници од сите сектори (јавен, граѓански, приватен и академски).

5.10. Како пример за добра пракса, ЕМКИЦЕ овозможи 4 ваучери во вредност од 400 Евра за подготовка на апликации за ЕУ фондовите кои до претпријатијата ќе ги дистрибуира ОГБ. Истите ќе бидат доставени до ОГБ која и ќе одлучи кому ќе бидат доделени согласно критериумите за капацитет за учество на Horizon2020 и COSME како и постигнати најдобри резултати за извоз, соработка со странски компании и учество на интернационални саеми.

5.11. За да се надминат проблемите со недостаток на средства и готовинскиот тек, една можност е да се формира фонд за поддршка на МСП и др. апликанти при аплицирање на фондовите на ЕУ и спроведување на одобрените проекти во програмскиот период 2014 - 2020.

ТЕМА 6. Општествена одговорност како инклузивен принцип за поддршка на локалната заедница

6. 1. Корпоративната општествена одговорност треба да добие посилен локален белег, преку зголемена соработка и координација меѓу локалните власти и претпријатијата чие седиште е во ОГБ.

6. 2. Треба да се стави акцент на конкретни проекти за корпоративна општествена одговорност од значење за локалниот развој, а двонасочните бенефити треба да се потенцираат.

6.3. Една можност е отворање на сметка за поддршка на вработување на лица со инвалидност и социјално ранливи групи во ОГБ, во која претпријатијата можат да уплатат дел од средствата што ги имаат наменето за корпоративна општествена одговорност (по примерот на Меморандумот за разбирање помеѓу Стопанската Комора на Македонија и Министерството за труд и социјална политика).

6.4. Корпоративната општествена одговорност има различни форми и не мора секогаш да биде од финансиска природа. Претпријатијата треба да најдат соодветен баланс помеѓу профитот и просперитетот на локалната заедница.

ТЕМА 7. Друго

7.1. Да се разгледа можноста за интегрирање на идеите за формирање на Бизнис Иновативен Центар, вонкомпаниски центар за обука и веќе воспоставениот Центар за НВО.

7.2. Заклучоците од форумот ќе бидат доставени до учесниците на бизнис форумот и до Владата на РМ.